

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Список використаних джерел:

1. Карамушка Л. М. Психологія управління : навч. посіб. — К. : Міленіум, 2003. — 344 с.
2. Левитов И. Д. О психологических состояниях человека. — М. : Про/ свещение, 1964. — 334 с.
3. Дурай&Новакова К. М. Проблемы и задачи спецкурса «Профессиональная готовность студентов к педагогической деятельности в системе подготовки учителей» // Теория и практика высшего педагогического об/ разования : межвуз. сб. науч. тр. / под ред. В. А. Сластенина. — М. : МГПИ, 1982. — С. 52–59.
4. Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психологические проблемы готовности к деятельности. — Минск : Изд/во Белорус. Ун-та, 1976. — 176 с.
5. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 28. – Ст. 250.
6. Адміністративна діяльність: навч. посіб. / [М. В. Ковалів, З. Р. Кісіль, Д. П. Калайанов та ін.]. – К. : Правова єдність, 2009. – 432 с.

Костенко Марина Сергіївна,

Курсант 3-го курсу ННІ № 3

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: **Гузенко Є.В.**

старший викладач кафедри тактичної

підготовки, кандидат психологічних

наук, доцент, підполковник поліції

ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2 травня набули законної сили зміни, внесені до Кримінального процесуального кодексу України, які удосконалюють порядок здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану. Мова йде про Закон № 2201-IX від 14.04.2022 року. Зміни, затверджені 14 квітня, мотивовані тим, що кримінальне процесуальне законодавство виявилось неготовим до здійснення ефективного кримінального провадження в умовах воєнного стану. Недоліки потребували оперативного внесення змін для належного функціонування всієї системи кримінальної юстиції з дотриманням загальних засад кримінального провадження.[2]

•Правила зміни підслідності:

В Україні слідство проводять кілька органів — в залежності від виду злочину. Передавати справу з розслідування ДБР до поліції чи СБУ можна, якщо воно ведеться неефективно. На час воєнного стану такою підставою є ще й той факт, що орган досудового розслідування не може функціонувати. Рішення з передачі справи від одного органу до іншого приймає Генпрокурор, керівники обласної прокуратури або їхні заступники.[2]

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Справи Національного антикорупційного бюро України можуть передавати іншим органам виключно Генпрокурор або керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. І лише за наявності об'єктивних обставин, що унеможливають функціонування НАБУ.[2]

Крім того, тепер у КПК України є прямий дозвіл на створення міжвідомчих слідчих груп зі слідчих різних органів досудового розслідування в умовах воєнного стану.[2]

- Поновлення процесуального строку:

Під час воєнного стану допускається поновлення строку розслідування, якщо слідчий або прокурор подали клопотання не пізніше 60 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану. Тобто, по суті, більшість справ можна відкласти і повернутися до їхнього розслідування після війни.[2]

Водночас, для захисту прав осіб, які переслідуються за вчинення кримінального порушення. Раніше строк досудового розслідування обчислювався з моменту внесення відомостей до ЄРДР. Тепер таким початковим моментом є також винесення постанови про початок досудового розслідування в порядку. Як і раніше, єдиною слідчою дією, яка може бути проведена до початку розслідування є огляд місця події.[2]

- Слідчі дії вночі та без понятих, але з відеофіксацією:

Під час воєнного стану допускається проведення слідчих дій у нічний час — з 22:00 до 06:00.[2]

Крім того, як в цей час, так і в інший, обшук або огляд особи, її житла чи іншого володіння можна проводити без залучення понятих. Але за умови, якщо на це є об'єктивні обставини: це неможливо або пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я. Ще одна умова: хід і результати такого обшуку або огляду мають обов'язково фіксуватися — шляхом здійснення безперервного відеозапису.[2]

Так само під час допиту свідка або потерпілого під час воєнного стану його покази мають обов'язково фіксуватися на відео. В іншому випадку ці докази не будуть враховані в суді. Також вони мають проходити за участі захисника. При цьому, участь захисника у процесі може бути дистанційна — по відеозв'язку чи телефону. Якщо ж особі потрібен перекладач пояснень, показань або документів, а його участь неможлива, цю функцію може виконати дізнавач, слідчий або прокурор.[2]

- Функцію слідчого судді може брати на себе прокурор:

Оновлений КПК передбачає особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану. Так, якщо відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею відповідних повноважень, а також повноважень щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб, цю функцію виконує керівник відповідного органу прокуратури.[2]

Прокурор має право зупинити досудове розслідування у разі введення воєнного стану та якщо відсутня об'єктивна можливість подальшого

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

проведення, закінчення досудового розслідування. До зупинення досудового розслідування він зобов'язаний вирішити питання про продовження строку тримання під вартою.[2]

Якщо відсутня об'єктивна можливість виконання процесуальних дій у визначені строки вони мають бути проведені невідкладно за наявності можливості, але не пізніше ніж через 15 днів після припинення чи скасування воєнного стану.[2]

Також закон розширив перелік підстав для зупинення досудового розслідування після повідомлення особі про підозру: якщо наявні об'єктивні обставини, що унеможливають подальше проведення досудового розслідування в умовах воєнного стану.[2]

Якщо обвинувачений був призваний для проходження військової служби під час мобілізації, на особливий період, суд зупиняє судове провадження стосовно такого обвинуваченого до його звільнення з військової служби.[2]

•Зберігання документів і матеріалів слідства, а також майна:

В умовах воєнного стану копії матеріалів кримінальних проваджень в обов'язковому порядку зберігаються в електронній формі у дізнавача, слідчого чи прокурора. Якщо такі дані були втрачені, вони підлягають відновленню — якщо не завершилися направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності.[2]

Обов'язковими умовами для відновлення є: наявність витягу з ЄРДР або постанови про початок досудового розслідування, відповідних матеріалів фотозйомки, звукозапису, відеозапису та інших носіїв інформації, а також копій документів, засвідчених з використанням кваліфікованого електронного підпису.[2]

Речі або документи, на які у кримінальному провадженні було накладено арешт і які були втрачені через об'єктивні обставини, відшкодовуються із держбюджету у випадках та порядку.[2]

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 9–13. – ст.88. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

2. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: Закон України від 14.01.2022 № 2201-IX [Електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#Text>